

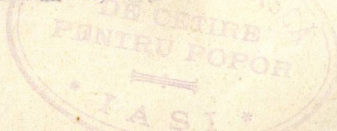
DOINA

De când eram încă mic,
 Doina știu și doina zic,
 Căci Românul cât trăește,
 Tot cu doina să mândrește.
 Eu cu doina mă plătesc,
 De bir și de boeresc.
 Boii mei când aud doina,
 Arățelina și moina
 Și mi ara cel ogor,
 Cântând doina cu mult dor.
 Ear de aud vre-o fetiță
 Cântând doina in poeniță,
 Alerg fuga de o păzesc
 Și de doină îi vorbesc.
 Ea m'ascultă bucuroasă,
 Căci e mândră și frumoacă,
 Și mi zice că m'a iubi
 Dacă doina-i voiu vorbi
 Vă spun drept, ori-ce mi-ați face
 Doina știu și doina'mi place

C. Negruzzi

Preot Dr. Paul Mihail
 Iasi

DOBROGEA

Insemnătatea ei economică

Așezarea geografică a unei regiuni, are în tot de-auna o înfruntare hotărâtoare asupra popoarelor care o locuiesc și propășirea lor este strâns legată de solul, relieful și climatul ei. Dobrogea are o poziție geografică din cele mai minunate ; așezată la gurile Dunărei, udată mai mult de trei părți de mare, apărată la nord de un masiv puternic de dealuri înalte care înfrânează furia vijeliilor ce vin din pustiile Rusiei meridionale, având un relief puțin accidental și un pământ tot atât de roditor ca și al Bărăganului, această provincie așa de fericit condiționată, a atras la ea din cea mai adâncă vechime popoare din răsăritul și apusul Europei.

Iscușiți navigatori Fenicieni și isteții Milisiani au întrezărit în geniul lor comercial că Dobrogea și gurile Dunărei sunt cel mai prielnic vad pentru expansiunea comerțului lor. Romanii cu geniul lor organizator întemeiază în Dobrogea o puternică civilizație, iar în vremile medievale, Venețienii, Genovezii și Ragusanii presar țarmul mării și gurile Dunării cu colonii, și deschid numeroase comptuare comerciale.

Odată cu întemeierea vieții românești în valea dunăreană, mării noastrei voievozi, Vladimir Basarab, Mircea cel bătrân, Ștefan cel mare, sunt într-una ispitiți de gurile Dunării și de Mare, pe unde cu puterea armelor deschid cale largă comerțului românesc, iar Marea Neagră începe a se numi **lac moldovenesc** din pricina numeroaselor vase care spintecau valurile ei și a puterii comerciale moldovenești. Pusă în calea marilor emigrațiuni a popoarelor, Dobrogea a fost și prag de trecere și popas de odihnă la nenumăratele neamuri ce de pe vremuri s'au scurs din întunecimile Asiei în Europa ; dar cu toată grozăvenia acelor timpuri, geniul latin al legionarului roman care trăise și întemeiasc o puternică civilizație pe plaiurile acestei regiuni, și-a păstrat ființă neatinsă și întocmai ca phenixul a răsărit din cenușa lui. Ca și în Carpați și în Pind, ca și pe malul Tisei, Nistrului și al Dunărei, așa și pe țarmul mării negre, legionarii Romei supraviețuiesc prin

noi Români păstrând neștirbită integritatea originii și identitatea rasei. Dar însemnătatea economică și-o capătă Dobrogea mai mult de realipirea ei la România, în urma războiului din 1877. Sub ocârmuirea otomană, viața ei era strâmtorată de grija traiului de toate zilele și nesiguranța zilei de mâine ce pironia în loc pe bietul dobrogean.

Nici o nădejde și nici o aspirațiune nu înviorau slaba și ticăita lor ființă. Mișcarea lor economică și comercială se reduceau numai la exportul produsului vieții pastorale, agricultura era încă la început și nu producea de cât foarte puțin peste trebuințele traiului zilnic, iar comerțul d'abia licărea prin câte-va schele pe malul Dunărei, totul era local și foarte redus.

Reintrupându-se la România, această provincie este chemată la o nouă viață; marea și gurile Dunărei devin plămâni întregului neam românesc, iar acest colț de pământ rămâne singurul acces direct al țării noastre la mare. De acum înainte prin această provincie se va scurge în largă lume rodul muncii noastre naționale și ea cu porturile ei, va îndruma spre țara noastră comerțul Europei centrale cu extremul orient. Stăpânind Dobrogea, România stăpânește gurile Dunării și țărmlul mării.

Nu-i cu puțință deci o Românie liberă și tare fără Dobrogea.

Lipsa de cultură generală

Cultura unei țări, nu se judecă după numărul școalelor fie ele mari sau mici și nici după numărul de mari învățați: cultura unei țări se judecă după numărul locuitorilor ce știu și ce nu știu carte. Nu rare ori s'a vorbit despre oamenii noștri de știință aducându-li-se cele mai înalte laude, cu toate acestea nu se poate spune că suntem o țară înaintată în cultură căci numărul neștiutorilor de carte e colosal: avem 80 % care nu știu carte, deci 20 % care știu, dar ce carte! doamne ferește!

Chestiunea micșorării numărului analfabeților a fost de multe ori pusă pe tapet și după multe calcule s'a făcut socoteala că trebuiesc câte-va zecimi de ani până când pătura sătească să știe carte, dar numai a scri și a citi căci cultura generală adevărata cultură, ne lipsește cu totul. Aceasta nu trebuie să supere pe nimeni, dar așa este,

De la specialiștii ce nu-și reinprospătează cunoștințele de cât de prin ziare și reviste și până la funcționarul de birou care îndată ce se vede scăpat de la slujbă se infundă în vre-o cafenea sau berărie, cu toți au numai spoiala culturii, numai titlul de cărturari!

Dar mai sunt și alte clase : acea a comercianților mari și mici, apoi a meseriașilor și a lucrătorilor. Și lucru curios ! aceștia din urmă se silesc cu mai multă râvnă de a-și cultiva și spiritul. Un păcat ce se întinde ca o plagă din cele nouă asupra noastră sunt romanele și alte porcării scoase în fascicule cu prețuri de nimic și ce convin ori cui. Copilul de cum învață a citi, începe cu acest fel de lectură și până se face mare, gustul pentru o cultură mai înaltă și părăsește tocmai când ar trebui să-l aibă. Jumătate din români putem spune, nici nu cunosc istoria și geografia neamului și pământului lor, dar încă pe ale altor țări ? Fiind lipsit un om de aceste științe generale, se mulțumește a se învârti într-o atmosferă îmbăcsită de tot felul de viții care la urmă îi atacă și sănătatea.

Aceasta este lipsa de cultură de care voiam să vorbesc. Sătenii având școli la îndemână se vor învăța poate încetul cu încetul de a scri și citi, le va lipsi însă multă vreme după cum ne-au lipsit și ne lipsește și nouă, o cultură generală ; adevărata cultură !

* * *

TUDORA

Din zori și până-n înserat,
Tudora-și plînge amarul ei ;
„Că toți bărbații sunt mișei“
Lisandru trece la arat.

Și nu s'oprește-n poartei ei,
Ca altă dată

Pleca la câmp venea acas'
In totdeauna când trecea
In dreptul casei ei, făcea
De drumul lung un mic popas :
Și nu uita nici când să-și iea,
Un bun rămas

Ea-n poartă stă, cu gîndul dus
Să vadă dacă nu cumva
Il va zări pe undeva ;
Și mâna strașină și-a pus :
Dar iată-l e cu cineva,
Pe deal în sus

Să stea Tudora? N'a putut.
In fugă a plecat acum,
Să spue mă-si, că pe drum
Lisandru-al ei... de necrezut :
— „Cum cade de la tata scrum,
L'am fost văzut!“

„Cu Lina cea făr' nici un rost,
„Care-astă iarnă îmi cerea

„Să-i dau un ajutor de-oi vrea.
„Să-i pun doi boi la adăpost
„C'afară-i viscol, vreme rea,
„Precum a fost.

„Eu i-am luat și i-am băgat
„In ăst coșar de colo gol,
„Și tot mereu dedeam ocol
„Le-am pus și pae din prsiol
„Imbelșugat“.

„Acum tu vezi, cum știe ea
„Să rupă astăzi, vrînd nevrînd?
„O mamă! Spune-mi tu la rînd:
„Ea-mi răsplătește munca mea?
„E o răsplată tulburînd
Iubirea mea?“

Dar mă-sa tristă, nu de el.
Ii zice-n glas încetinel :
— „Nai ascultat cuvîntul meu :
„Ti-am spus; era la păpurîș,
„Al' dată chiar la secerîș,
„Se-ndrăgosteau... El ca un
zmeu
„O săruta prin clăi furîș,.....
Pe Dumnezeu!“

— „O fi n adevăr ce-mi spui
— Răspunde ea —

„Dar știu și eu?! cînd stam
 în loc
„Și mă prindea după mijloc,
„Mi se punea așa un cui,
„Că tot citeam vărtej și foc
 In locul lui.“

Atît a fost Tudora spus:
Și ochii cari dedeau scintei,
Acum doar lacrămi dau din ei
Rugînd mereu pe Cel de sus
— „Fă Doamne zilele să-mi iei,
 De-acum... s'a dus !“

De nu se mai putea trezi ;
Era în spasmul de delir,
Cînd Popa-Moș se repezi
 cu sfăutul Mir.

Ș'a fost de-ajuns,-flăcăi spun-
Cuvântul ei ce deveni
Blestem cum nu se pomeni,
Că pe la toacă dintr'o Luni
Lisandru iată-l ca veni
 In sat nebun.

Sih Nira

A plîns Tudora fără șir ;
A doua zi a treia zi,

BCU Cluj / Central University Library Cluj
PESTE MUNȚI

Trecuserăm de muchea „Bătrânei“ și începurăm a scoborâ spre Ialomița. Natura se pregătea de culcare căci soarele aslințise și de după „Patra Craiului“ nu se mai zăria de cât vre-o răză aurie întărziată. Genele serei se întindeau din ce în ce și noi mai aveam de făcut până la schit un ceas și încă pe lângă prăpăstii și râpe. Grăbiam deci îngrijiți la vale și vremea trecea, ast-fel că p'arcă nici nu știam când și cum am ajuns să mai auzim și noi Ialomicioara fășiind printre pietrele-i albe. O luarăm în jos și o lumină ne călăuzi până la schit. Intrarăm pe poarta ce ne-o deschise un călugăr și o răcoare înțepătoare mă întâmpină. De după bisericuța albă se întindea tot mai în fund neagră și mare, frumoasă și stranie peștera Ialomicioarei. Imi veni greu de la un timp a mai sta în răcoare și intrând într'o odaie în care unchiu făcuse foc, mă culcaiu îmbrăcat pe uu pat. Adormisem și legănat în visuri mângăetoare, tresăriu ajungându-mi la urechi ultimele bătăi sonore ale toacei de lemn din clopotnița schitului. Incepusem să mă gândesc la călătoria ce o făcusem, dar somnul mă fură ; din nou adormisem.

Dimineata ca impins de un resort sariu repede din pat. Afara era inca intuneric si apa lalomicioarei se auzia vuint sinistru. Stelele erau inca si ne avand ce face pana or pieri esu binisor afara si m'asezaiu pe o banca din fața schitului spre a privi frumoasa stâncă din fața mea. Nu-i puteam vedea toate trăsăturile, însă conturul ei o arăta prăpăstioasă și înaltă de peste 100 metri. Tocmai imi strânsesem mantaua mai bine pe mine—căci era frig—când poarta schitului se deschise și un călugăr eși afara. După ce se uită prin prejur și mă văzu, veni înspre mine și se aseză pe bancă. Cum îți pare? mă întrebă el cu ochii plini de bunătate. Frumos de tot, dar numai cam răcoare. Ce să-i faci? Paci prin părțile astea e clima rece. Uite ce părinte: Nu știi, de mult o fi peștera asta? Păi cam de mulțisor. Eu asta am auzit că ar fi pe vremea unuia Bucur. Era cioban paci pe Pârlita.—Dar nu știi? A făcut-o cine-va sau a fost pomenită așa din'ainte. Bătrânul la întrebarea mea surâse, apoi cam ironic imi spuse: Cum, va să zică nu știi nimic. Stai să vezi.—In vremea de demult, nu departe de aci era un sat care avea cele mai frumoase fete din tot ținutul. De la o vreme, însă oamenii aflare pe un cioban că le fură pe nesimțite câte o fată. Se sucira ei se învărtiră și în fine aflare că ciobanul acela se chiamă Bucur și că stă într o vizuine. Se zicea apoi că el avea și o căutătură ascunsă, fermecată cu care ținea or ce fată ar fi vrut. In satul acela cu fete frumoase era și una lalomița. O pețise în multe rinduri flăcăi frunțași din sat, dar ea rămase tot așa nemăritată.

Văzuse odată pe Bucur cum căta la o fată și de atunci nu-l mai putea uita. Cum de nu vine și la ea? S'ar face luntre și punte și l'ar face să stea in sat și să trăiască amândoi. Coman un flăcău sdrăvan o iubea și o ceruse chiar în mai multe rinduri, dar fără folos. Intr'o Duminecă, era horă mare și hop, iacă-tă și Bucur. Se puse mai de oparte și inceptu să cânte lin și minunat dintr'un fluer. Coman îl pricepu p'arcă pentru ce venise căci se duse de-i smulse fluerul de la gură. Toată lumea se aștepta la vre-o bătae, când ce să vezi? Coman puse fluerul la buze lără voia lui și inceptu să cânte tot așa de lin și dulce ca și Bucur înainte. Lumea inceptu să joace îndată și totul fu uitat.

Când Coman se mai uită peste horă nu mai văzu nici pe lalomița și nici pe Bucur. Vru să strige să fugă, dar nu putu nici una nici alta căci era fermecat și Bucur ajunsse în voia lui acasă. Cum intră în vizuine, lalomița văzu de o parte și de alta numai stane de piatră. Una-i șopti: Surioară fugi

că de te-o săruta te faci ca noi. Cum auzi așa dete fuga spre fund, dar ne mai având pe unde eși căci dăduse de zid, se aruncă plângând la pământ, blestemându-și ceasul și rugându-se maicii domnului s'o scape. Atunci ce să vezi? *Maica fecioara* căzu ca din senin în fața lui Bucur și acesta stete în loc și se prefăcu de piatră iar Ialomița se făcu un pârâiaș limpede ca lacrima: la început mic și sfios apoi furios, sgomotos ca și când își blesteamă soarta.

La locul unde a apărut Maica fecioară se chiamă chiar și azi „La altar“ și e în fund de tot... Mulțumind bunului părinte pentru osteneala lui de a-mi spune cam schimonosită, nu-i vorba povestea reginei noastre și observaui că începuse a se lumina. Din camera de musafiri se auzia vocea unchiului ce eși în curând afară. În sfârșit o luarăm iar la drum și în curând ajunserăm pe „*Lăptici*“. Din vârf vedem și drumul ce duce repede pe coasta „*Vârfului cu dor*“. Ne apropiam din ce în ce de locul unde sub o cruciuliță odihnește Coman ciobanul cel de la care a venit și numele muntelui.

— Știi dn ce-i zice „Vârful cu dor“? mă întreba unchiul.

— Nu Știi?

— Știu cum nu! Chiar taica mi-a spus.—Atunci spunem și mie.

— Zice că acum vre-o 50 de ani, ori cine știe cât, mai mulți ciobani pășteau oile pe aci. Spre toamnă când se sfătuiau ei de plecare, cam așa într'o seară, Coman un cioban dintre ei se puse prinsoare cu un altul că el stă aci până'n primăvară. Rămășagul îl făcuse pe 200 de oi. Cei l'alți plecară, iar el rămase singur într'un bordeiu cântând toată iarna din fluer și văzând cu bucurie că primăvara se apropie din ce în ce. Într'o zi se uită el în spre *Furnica* și văzu oile una câte una ca petele în mijlocul verdeții proaspete. Bălângănitul clopotelor îi venia la urechi ca o muzică cerească din cine știe ce depărtare. Sufletul îi era beat de bucurie. Incepu a cânta cu mult dor din fluer, dar ne mai putând răbda pân'or veni oile, el căzu jos mort. Când veniră cei l'alți ciobani îi găsiră trupul încă cald și ghiciră cauza pentru ce a murit dând numele de „Vârful cu dor“ muntelui pe care și-a sfârșit el viața din cauza dorului... Și ast-fel legănat în amintiri duioase și dulci ce ori ce obiect mi le atrăgea, mergeam gândindu-mă la moșii și strămoșii noștri cum de au putut ei lăsa locurile astea mândre și frumoase scoborându-se în câmpie. Iarăși apoi mă gândiam că într'adevăr drept aveau să fie ei așa viteji numai din dorul de a-și apăra frumosul lor pământ pe care știau bine că de vor fi bătuți, nu va mai fi al lor.

Soarele se ridică încet după culme răspândind lin ceața
ce ne înconjurase și luminând vesel tot ținutul albăstriu.

Peste vre-o două ceasuri intrarăm în Sinaia după ce
trecuserăm printru *Jepi* cei doi gemeni necîntiți.

Aurelian Bunea

B E Ţ I V U L

*Vai de mine mări bărbate
Tot mereu, mereu, te 'nbeți ?
Ce-a fost asta, ce păcate,
Am Doamne, de mă trudești
Așa rău ?.*

*Tu n'auzi, nu mă 'nțelegi,
Să te lași de băutura...
Nu vezi că beat pe drum căzând
Ția sărit pe rând din gură
Dinții toți ?*

*Când tu pleci de dimineată
În loc să faci ca or și care
Să te duci la câmp la muncă
Stai cât ziua e de mare
Beat în crăsmă*

*Iar seara vii bolnav acasă,
De multe sănătă-ți ce bei.
Spune te lași de băutura,
Sau poate de necazuri vrei
Să mor ?*

Și alții beau, dar cu măsură,
Dar tu o faci prea de tot,
Că bei fără socoteală
Până casi pe stradă mort

De băutura

Vezi, acu, în ce hal ești?
Aseară te-a găsit un om
Pe stradă, lângă gard, lungit,
Și te-a adus mie plocon

bunul om

Iar eu când te-am văzut am plâns,
De mila ta, și am leșinat,
Când medicul, astăzi a spus,
Că viața ta s'a terminat

Te-ai dus

Dar eu nu crez, și tot mai sper
Că ai să scapi de boala grea,
Și d'aceia ți dau povețe, acum
Să nu mai bei, de tei-scula

În viața ta

Căci vezi,

— Ascultă măi femec

Și nu tot spune la prostii
De o fi să mor, să mă îngroape
Lângă crășmă, și să mă scalde

In vit

*Iar de o fi ca să mă scol'
Din boala asta așa de grea,
Să știi că n'o să beau, de cât
In sănătate ți, cât oi putea*

Mai mult'

Stelium Teodorescu

S'A STINS!...

E mult de-atunci de când zăcând
De boala grea ce l'a cuprins
Veneau să-l vadă rând pe rând
Acum vin toți la el plângând
Căci el s'a stins.

Oștaș el fu, și in războiu.
Căptăse-n totdeauna caprins, library Cluj
In crâng, în mlaștini, în noroiu
Sărman, născut pentru nevoi
Și-acum s'a stius..

Iar calul lui cel pui de leu
Odată 'n șanț, fusesse'n pins.
De un voinic... puternic zmeu.
Trimes de sus... de Dumnezeu
Și el s'a stins..

Urmat de crudu'i inamic,
Când calul său in foc deprins,
Mergea in zbor... dar un nimic
Numai o mână de voinic
Pe el l'a stins.

Făcut a fost ca'ntr'un ajun
A unei lupte, fu invins.
Și cei rămași tainic 'și spun
Victoriile și acum...
Cei doi s'a stins.

E mult de-atunci de când zăcând
De boala grea, ce l'a cuprins
Veneau să'l vadă rând pe rând.
Acum vin toți la el plângând
Căci el s'a stins.

Sih Nira

E RUȘINEI ...

ROMAN DE MORAVURI

I

Cunoștințe vechi

În seninătatea cerului de primăvară și într'o zăpușeală apăsătoare, adierea zefirului de Maiu părea un balsam bine sosit; lanurile de spice de un verzui mătăsos de la poalele dealului și până hăt departe în zare își plecau încetinel vârfulurile când într'o parte când într'alta schimbându-și culoarea după poziție. Cântaseră a treia oară cocoșii și țărani mai vrednici se și înșirau spre muncă pe drumul dintre vii.

Viile veneau așezate pe două dealuri opuse unul altui-a și pe care aruncând-uți privirea puteai distinge împărțirea între fie-care locuitor, a fie-cărei vii mai mari.; Via borească se întindea din vârful dealului din stânga drumului fiind cu fața spre târg și până lângă drum pe o fâșie îngustă și rău croită. Pe margine mulțimi de nuci și pomi fructiferi făceau cu coroanele lor mari și de un verde frumos un gard viu par'că lăsând între tulpinele lor, mici cărăruși. La un punct se uneau cu toate într'o alee mărginită de o parte și de alta de frumoase boschete toate cu fața spre vale spre a se vedea panorama de peste drum adică dealul ce'lalt.

Pe un scăunel făcut de împletitură, Elena sta cu capul între mâini cugetând la desfășurarea zilei de eri. De-

parte în zarea fumurie, soarele se înălța încet răspândindu-și razele binefăcătoare peste tot locul ; peste cei umiliți și peste cei fericiți.

O raza mai îndrăsneată scăpă printre două frunze în boschet și căzu pe fruntea gânditoare a Elenei. Tocmai își amintea de vorbele lui Costică străbătută de fiori calzi și cuprinsă de un extas, când niște pași îi atraseră luarea aminte ; auzi lătratul lui Ursei apoi o voce aspră : Mă rog acii este via D-lui Băluță ? Mai în acelaș moment după un frunziș apăru un om să tot fi fost de 30 ani cu barba și cu mustățile bine îngrijite ; pe cap cu pălărie de păslă, niște haine stacojii și în mână cu un baston la capăt cu o măciliue cei dedea aspectul unui perde-vară de cât a unui om cumsecade. Elena la vederea lui se ridică cu un aer indignat de pe scaun : Mă rog D-le cu cine am onoare ? Străinul rămase un moment mirat văzând că Elena îmbrăcată țărănește se pricepe cu vorbe de oraș. — Scuzați D-șoară dar lucruri grabnice m'au făcut să trec peste regulile buneii cuviințe introducându-mă la D-stră fără autorizație, sunt chemat de urgență de către D-l Băluță, pot vorbi cu D-lui ? Elena se însenină puțin și zâmbind ușurel răspunse : D-le aci nu șade D-l Băluță dar vă pot îndrepta eu deci urmați-mă vă rog, și tânăra fată făcând un semn ușurel din cap către străin se îndreptă urmat de acesta spre poartă.

Drumul dintre vii ^{*} mergea ^{*} printre cele două dealuri până în podul peste Săratul, de acolo dealurile se lăsau încet făcând maluri înalte și răpoase râulețului, și apoi penesimțite se prefăceau în câmpie. Drumul îndată ce trecea podul făcea o răspântie din care pleacă alte două, unul la dreapta și altul la stânga : Elena urmată de străin și de

căinele ei Ursei, mergea alene spre pod mulțumind ușor din cap tuturor sătenilor ce cum o vedeau se dedeau respectoși la marginea drumului, și scoțându-și căciuile îi dedeu bună dimineța. Toată lumea chiar și din cele mai îndepărtate împrejuriri, îi știau bunătatea și mulți pe vremuri de nevoi își găseau la ea un sprijin cât de mic. Stăinul la rândul lui mulțumea sătenilor mirându-se de popularitatea însoțitoare sale căci câte o frântură de vorbă a sătenilor îl făcea să înțeleagă că are de aface ca o persoană dragă lor. — Mulțumiți lui Dumnezeu băeți spunea un bătrân ce rămăsese mai în urmă cu un cârd de feciori, astăzi o să lege rodul mai cu nădejdie că ne ești stăpâna illeana bucuroasă dis de dimineță înainte. Cu acesta crezu străinul că poate sta de vorbă și îl întrebă: — A cui e via pe lângă care trecurăm moșule? Moșneagul îl privi cu ochii mari cu o căutătură blândă amestecată cu mirare și răspunse: — A boerului Brezeanu. Străinul rămase un moment în loc părând a fi tare surprins de ceva apoi iuțind pasul ajunse pe Elena. D-șoară, miați făcut deosebita cinste de a mă conduce până aci, dar cu părere de rău mă văd nevoit a mă întoarce înapoi de oare-ce ceia ce căutam am găsit aproape fără ca să vreau.

Ce fel D-le? răspunse mirată tânăra fată. La aceste cuvinte străinul se înroși ușor apoi spuse: N'am onoarea cu D-ra Brezeanu? — Ba da dar D-stră? — Victor Băluță. La aceste cuvinte fata se împurpură, apoi ca și când un fulger de mânie îi trecu prin ochi răspunse aproape strigând: — A! în pare bine D-le, și dacă nu mă înșel, la noi nu vă aduce de cât o mică răfuială, nu? Victor, stătu un moment buimac apoi bâlbâi: — Scuzați vă rog, dar fără nici o intenție rea, dațimi-mi voie să vă întreb: — Cearta, nenorocita ceartă ce există între noi, oare n'a dispărut?

Sunt mai bine de 20 ani de când așa zisa răzbunare ne fac când unuia când altuia șicane și care numai spre un bun sfârșit; nu ne duc. Elena se intimidă la primele vorbe; recunoscu că-i greșită în procedare și la urma urmei ce nevoie avea să ducă înainte o asemenea ceartă, ea ce nici nu o înțelegea bine. Intradevăr domnule, răspunse ea, aveți dreptul a protesta contra procedării mele pentru care mi cei scuze, cred însă că unchiul meu nu mi va imita exemplul sunteți deci oaspetele bine venit al nostru.....

De la primele vorbe boerul Brezeanu, se întnecă, însă îndată ce tânărul Băluță își începu exprimarea ideilor sale, cel dintâi descoperi în convorbitorul său un suflet mare și o minte cultă. Să nu te lepezi nici o dată de bunele exemple D-le Brezeanu, mai bine să te simți ofensat puțin dacă crezi că e o ofensă sfatul altuia și să cauți a-l pricepe a-l pătrunde adânc de tot. În tot timpul convorbirii fata privea la el cu curiozitate apoi îl întreba :

— Domnule Băluță, dar un lucru nu v'am întrebat. De unde veniți, căci nici îmbrăcămintae, nici aerul nu v'arată să fi fost p'aci prin țară.—Aveți dreptul Domnișoară, răspunse el. Până acum am făcut parte din secta aventurierilor sau mai bine zis din secta oamenilor fără de căpătâiu. Singurul gând spre care tindeam era să mă fac nesimțitor, să-mi pierd entuziasmul meu cel mare pentru toate fleacurile și tot odată să uit pierderea scumpei mele mame. Cuvintele din urmă le spuse încet și îndesat. De tata nu mai știu de mult nimic și nici nu mai vream să știu, urmă el, căci a fost cu mine mai rău ca un tiran; dar iacătă știrea că este bolnav și încă rău, n'a putut să mă lase nesimțitor și am căutat să-l apuc încă în viață. Am fost la Ploești, dar mi s'a spus că este aci. Și cu toate că era seară și drumul nu-l știam perfect, un mo-

ment n'am stat la îndoială de a merge înainte. Mulțumită d-tale domnișoară, plec de aci din casa Dv. cu o împăcăciune ce mi-a făcut nespuş de bine. Elena să roși ușor apoi zise : — D-le Victor, dacă doriți a prinde încă în viață pe părintele d-tră eu cred că-i vremea să spun vizitiului să pregătească trăsura. Cred însă că o să avem plăcerea de a vă vedea mai des.

— Cât se va putea mai des D-ră, dar vă rog fără supărare.— Se poate?

Peste cinci minute, pe poarta viei d-lui Brezeanu, ieșia trăsura cea mare ducând pe Victor la via lor, departe de acolo cu vre-o 7 km. Soarele se ridicase binișor pe cer luminând vesel toate împrejurimile.

[va urma]

BCU Cluj / Central University Library Cluj **Aurelian Bunescu**

1901 An. 1901
Iasi

